

K.L.B.P. Bondsbureel
Horizonpark blok 3
Leuvensesteenweg 510 - bus 15
BE-1930 Zaventem

Belgaphil

Belgaphil is GRATIS
voor alle leden van de K.L.B.P.

E MILITAIRE

ROGERS C, B.W.

riavte

.Co Ist. Batt. S.S.V.F.
Malaya,

0811 S.S.V.F.

believed to have been in
Singapore Feb. 1942

ev. C.E. Rogers
Box 121,
Loydminster, Sask.
Canada.

complètement possible dans le cadre indiqué

( ) laisser en blanc

LOW FUKUOKA ccam

(transferred from
Malay
Rens com. Externa
Ottawa

Mission catholique suisse
en faveur
des prisonniers de guerre
FRANCOURG (Suisse)

- 3 Woord van de voorzitter
- 4 De Val van Singapore
- 8 De OCEAN letter
- 12 Agenda, Info en Mededelingen
- 13 Uitgiften 2018

- 14 De uitgiften met de beeltenis van Franz-Joseph I van Oostenrijk (-Hongarije)
- 19 Het beeld van het kind gedurende de "Grote Oorlog" aan de hand van prentbriefkaarten
- 23 Zweeftrein Wuppertal
Meer dan honderd jaar technisch wonder

De grootste internationale postzegel- en muntenbeurs van België.

vrijdag 24 & zaterdag 25 maart 2017
vrijdag 29 & zaterdag 30 september 2017

antwerp expo
 Jan van Rijswijcklaan 191
 B-2020 Antwerpen

Wat heeft Antwerpfila te bieden:

- Grootste postzegel- en muntenbeurs van België (3000+ m2).
- Makkelijk bereikbaar, dichtbij historisch stadscentrum Antwerpen.
- Expo-Cafetaria met ruim aanbod.
- Klassiek & modern.
- Variëteiten & curiositeiten.
- Thema- en partijverzamelingen.
- brieven & postkaarten.
- Schattingen & Expertise.
- Materiaal, catalogi & toebehoren.

Ivan Van Damme: Nationaal voorzitter van de K.L.B.P.

Woord van de voorzitter

BELGAPHIL IS GRATIS.

Toen in januari 2006 nr. 1 van Belgaphil verscheen, kreeg ieder lid van iedere kring die het lidgeld had betaald voor zijn leden, Belgaphil in de bus. Zomaar, GRATIS en voor niets.

Zoals je iedere week gratis reclaimedrukwerk in uw brievenbus vindt, zo vind je ook driemaandelijks Belgaphil in uw brievenbus. GRATIS en voor niets. Dat het lidgeld van de Landsbond ondertussen van 1 € naar 2 € is gestegen heeft inderdaad niets met Belgaphil te maken.

De werkingskosten van de landsbond zijn ook gestegen. Men betaald in het buitenland en de ons omringende landen een bedrag van 5 tot 25 € als lidgeld, soms met, soms zonder tijdschrift en voor dat tijdschrift dat die landsbond uitgeeft, dient men dan nog afzonderlijk te betalen. Niet bij ons in België! **BELGAPHIL IS GRATIS.**

Wanneer we in 2016 met onze collega's van de Nederlandse bond aan tafel zaten, werd ons gevraagd welk bedrag men moest betalen om lid te zijn, te blijven of te worden van de landsbond. Toen we antwoordden 2 € werd ons de vraag gesteld per maand? Nee, per jaar met daarbij een driemaandelijks tijdschrift! Monden vielen open.

En toch zijn er kringen die niet betalen voor al hun leden. Nee, ze betalen enkel en alleen voor hun leden die Belgaphil willen en vragen dan 2 € extra. Ik zou durven zeggen: "Je moet maar durven!" Nogmaals **BELGAPHIL IS GRATIS.**

Er zijn (heel wat) kringen die slechts voor één derde, voor de helft of voor driekwart van hun leden betalen. (Ik kan een voorbeeld citeren van een kring die betaalt voor drie van zijn 30 leden - begrijpe wie begrijpe kan). Vergeet niet, verantwoordelijken van een kring, dat je op deze wijze niet alleen jouw leden, niet alleen de landsbond te kort doet, maar dat je ook jezelf in de vinger snijdt.

Inderdaad, op deze wijze kom je terecht in een vicieuze cirkel. Je onttrekt middelen aan de landsbond (ook aan de provinciale verantwoordelijken) maar wat dient er of zal er dienen te gebeuren? Ja, je hebt gelijk, een heel klein

beetje nadenken heeft je doen inzien (hoop ik althans) dat wanneer de inkomsten door deze praktijken achteruit gaan, wij, de landsbond, zullen verplicht worden het lidgeld te verhogen. Ga je dan aan je leden vragen dat wanneer ze Belgaphil willen ze 3 € dienen te betalen? **BELGAPHIL IS GRATIS.**

Ga je ons verplichten andere maatregelen toe te passen? Dat kan, als jullie dat willen, als jullie dat blijven vragen. Stel nu, en die mogelijkheid hebben we overwogen en dienen we misschien in de toekomst toe te passen, ik herhaal, stel nu dat we de mensen die Belgaphil ontvangen op één of andere manier belonen, dat we de mensen die Belgaphil ontvangen op één of andere wijze een voordeel geven, zullen uw leden die helaas geen Belgaphil krijgen jullie dat in dank afnemen? Ik geloof het niet. Hoe we dat zullen doen? We gaan niet al onze geheimen prijs geven, we gaan niet al onze troeven op tafel gooien en we gaan zeker nog niet vandaag bekend maken welk voordeel we eventueel aan onze lezers kunnen schenken. Wij nemen rustig onze tijd.

Laat ons het voorlopig zo stellen: wij, de landsbond, willen onze kringen niet in diskrediet brengen bij hun leden. Wij, de landsbond vragen alleen maar dat je al je leden op dezelfde manier behandelt, dat je er voor zorgt dat al je leden, zij het maar driemaandelijks een beetje leesplezier bezorgt.

Inderdaad, voor eind april diende het lidgeld aan de landsbond betaald te zijn. Laten we het zo stellen dat we aan onze kringen de kans geven om voor eind september de niet ontvangers van Belgaphil ook dit jaar nog een beetje leesplezier te bezorgen. Je kan je dus als kring nog in orde stellen!

Enkele jaren geleden zei ik steeds dat je voor het lidgeld geen pintje kon krijgen, vandaag durf ik te herhalen: voor het lidgeld aan de landsbond zal je geen goede pint kunnen drinken. En nog een laatste maal dit: **BELGAPHIL IS GRATIS.** ☺

De Val van Singapore

Inleiding

Na de Japanse inval van Indo-China in september 1940 werd door Amerika een verbod uitgevaardigd voor de uitvoer van ijzer en staal naar Japan. Nederland weigerde in te gaan op de Japanse eis om olie en andere grondstoffen te leveren. Later volgde Engeland en verbood men de uitvoer van tin en rubber uit Malakka naar Japan.

Omdat Japan deze grondstoffen niet kon missen werd een militair ingrijpen stilaan de enige optie. De Britten versterkten de verdediging van Singapore met enorm zwaar geschut dat echter alleen naar zee was gericht. Dit bleek later een grove vergissing. Door een bezetting van Zuid-Oost-Azië zou Japan nagenoeg een derde van de wereldproductie van rubber en ruim de helft van tin in handen krijgen. Het Japanse opperbevel begon onder de grootste geheimhouding met de voorbereiding van de invasie van Malakka met als hoofddoel de haven van Singapore die van vitaal belang was voor de Japanse marine.

Japanse invasie van Malakka

Malakka werd verdedigd door het 3de Indiase Legerkorps (9de en 11de Indiase Infanterie Divisies - Fig. 1) en later versterkt met de 8ste Australische Divisie.

▲ Fig. 1: Ind FPO 36 toegekend aan 11de Indiase Divisie.

Het was voorzien dat de RAF 670 vliegtuigen ter beschikking zou krijgen maar de "Slag om Engeland" kreeg de eerste aandacht en de Britse regering reduceerde hun aantal tot 350 vliegtuigen (Fig. 2).

Fig. 2: FPO SP 501 Singapore 3-11-41 met RAF censor type R8 nr 14 p

Vrijwel gelijktijdig met de aanval op Pearl Harbor begonnen de Japanners met de invasie van Malakka.

Op 8 december 1941 kwamen twee Japanse divisies (5de en 18de Infanterie Divisies) aan land bij Kota Bahru in het noorden van Malakka en te Pattani en Songkhla in Thailand. Een deel van de troepen trok op via de oostkust en een ander deel via de westkust.

Dit was een totale verrassing voor de Britten die altijd dachten dat een aanval door de jungle en de mangrove (wortelboom) moerassen bijna onmogelijk was. Dit was juist de route die de Japanners zouden volgen. Bij de landingen te Kota Bahru verloren de Japanners 300 tot 800 man door de felle weerstand van het Indiase Dogra bataljon en Britse luchtaanvallen. De Britten leken niet in staat om de Japanse opmars te stuiten. Daarenboven kregen de Japanse soldaten bevel om geen krijgsgevangenen te maken, want dit zou de opmars vertragen.

De Britten daarentegen voerden de oorlog volgens "het boekje". Een uitval op 8 december 1941 van de Britse slagschepen HMS Prince of Wales en HMS Repulse (Fig. 3) om de Japanse invasievloot te onderscheppen, leidde tot de ondergang van beide schepen door een aanval van Japanse vliegtuigen op 10 december 1941.

▲ Fig. 3: Japanse veldpostkaart met HMS Repulse gezonken op 10-12-1941

Twee dagen later leden de Britse troepen een zware nederlaag te Jitra en op 11 januari 1942 viel Kuala Lumpur waarna de resterende troepen opgejaagd werden naar de vesting Singapore. Op 31 januari 1942 trokken de laatste Britse troepen zich gedemoraliseerd terug op de vesting Singapore. De commandant van de Australische troepen zegde later "de ganse operatie leek ongelofelijk, 550 mijlen in 55 dagen teruggedrongen door een klein Japans leger van slechts twee divisies dat zich verplaatste op gestolen fietsen en zonder artillerie steun".

Aanval op de vesting Singapore

Generaal Percival, bevelhebber van de Britse troepen, verdeelde zijn strijdkrachten over de 140 km lange kustlijn van het eiland Singapore wat opnieuw een blunder betekende want hierdoor was de verdedigingslijn te dun. Singapore werd gedurende zeven dagen voortdurend gebombardeerd door de Japanse luchtmacht en door lange afstandsartillerie.

Op 7 februari 1942 begon de Japanse aanval op de vesting in een sector in het noordwesten van Singapore, verdedigd door de Australische 22ste Brigade. Voor deze aanval werden de Japanse strijdkrachten versterkt met de Keizerlijke Garde Divisie.

Ondanks de hardnekkige weerstand van de Australiërs slaagden de Japanners er in om door hun voorste linie te infiltreren. Omdat er geen reserves beschikbaar waren, moesten de Australiërs de volgende dag terugtrekken op het vliegveld Tengah. De daaropvolgende nacht vielen de Japanners aan in de sector van de dam, de verbinding van Singapore met het vasteland. Ook daar werden de verdedigers, de 11de Indiase Divisie, tot de terugtocht gedwongen. De Japanners veroverden in enkele dagen alle vliegvelden en de waterreservoirs. De RAF werd op 10-2-42 geëvacueerd.

Op 11 februari 1942 verliet Generaal Wavell, de geallieerde opperbevelhebber van de ganse regio, Singapore. De verdedigende Britten, Australiërs en Indiërs werden nu letterlijk onder de voet gelopen en alle vitale punten en infrastruc-

tuur, waaronder munitiedepots vielen in Japanse handen. Op 14 februari 1942 werd de toestand onhoudbaar.

Onder de burgerbevolking vielen enorm veel slachtoffers en de watervoorziening viel stil. Generaal Percival probeerde om een bestand met de Japanners af te spreken maar deze waren niet onder de indruk en eisten een onvoorwaardelijke overgave. Na een ontmoeting met zijn ondergeschikten in de ondergrondse bunker van Fort Canning nam Generaal Percival contact op met de Japanners en in de namiddag van 15 februari 1942 werd de overgave ondertekend (Fig. 4).

▲ Fig. 4: PWS de delegatie op weg naar de Ford fabriek te Bukit Timah met van links naar rechts Kapitein C.H.D. Wild 43 Light Infantry een Japans sprekend officier met de witte vlag, Brigadier K.S. Torrance met de Union Jack, Luitenant Hishikara (tolk), Luitenant Kolonel Sugita, Brigadier T.K. Newbiggin van de Generale Staf en Luitenant Generaal Percival bevelhebber van de Britse troepen.

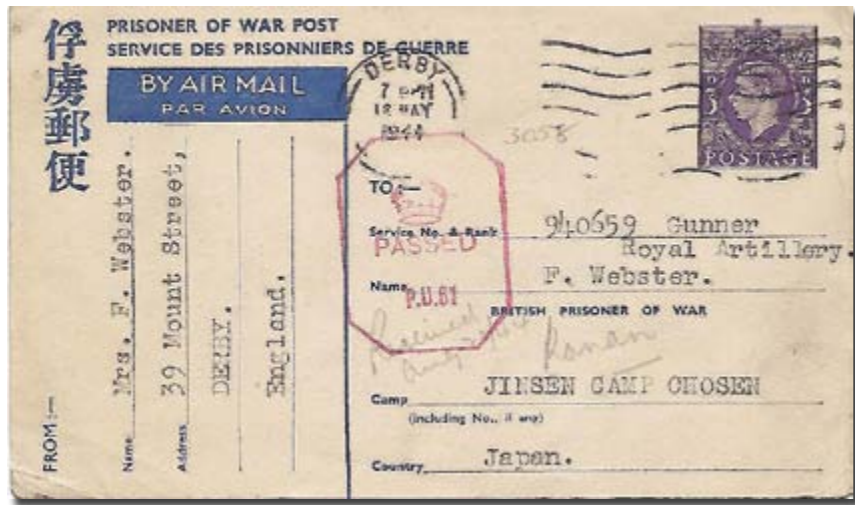
De Japanners namen 130.000 man krijgsgevangenen, waaronder de pas aangekomen 18de Britse Infanterie Divisie die niet eens in actie was gekomen. Dit was de grootste overgave van Britse troepen in de Tweede Wereldoorlog. Aan Britse zijde vielen er 25.000 doden, gewonden en vermisten en de Japanners verloren 45.000 man (gesneuvelden, gewonden en vermisten).

Epiloog

▲ Fig. 5: Japanse opdruk voor val van Singapore.

Door de val van Singapore (Afb 5) ontstonden binnen het geallieerde commando coördinatieproblemen en binnen enkele weken viel Nederlands-Indië, met zijn strategische oliebronnen, in Japanse handen. Het door Japan bezette Singapore werd door hen hernoemd in Syonan-To (licht van het zuid-eiland).

◀ Fig. 6: Postkaart van 18-5-44 naar Camp Jinsen Korea. Derby 18-5-44 naar soldaat Frank Webster van het 122de Field Regiment Royal Artillery in Jinsen Camp Chosen (Japanse naam voor Korea). Doorgezonden naar Konan Camp in Noord Korea. Webster werd op 15-2-42 krijgsgevangen genomen in Singapore en overgebracht naar Jinsen Camp, Korea en eind september 1943 overgeplaatst naar Konan Camp. Hij overleefde de oorlog. Britse postkaart voor luchtpost met Britse censuurstempel en Japanse censuurstempel op achterzijde.

Fig. 7: Kaart van Rode Kruis Zwitserland van 22-10-44 met vraag over een krijgsgevangene ▶

Generaal Yamashita kreeg de bijnaam "Tijger van Malakka" maar werd na de oorlog door een Amerikaans militair tribunaal wegens oorlogsmisdaden ter dood veroordeeld en op 23 februari 1946 terechtgesteld.

De bevolking van Singapore kreeg het hard te verduren. Vele inwoners waren Chinezen en werden door de Kempeitai (Japanse militaire politie) vermoord. Na de oorlog gaven de Japanners toe dat ongeveer 5000 Chinezen waren omgebracht, maar volgens de Chinese leiders van Singapore ligt het cijfer dichterbij 50.000.

Van de 130.000 krijgsgevangenen, waarvan 37.000 Indiërs, 14.972 Australiërs, 17.000 Maleise vrijwilligers en de rest Britten, kwamen er 40.000 om het leven door ontbering.

Van de Indiërs werden er ongeveer 25.000 door de Japanners aangeworven voor het Indian National Army dat aan de zijde van de Japanners vocht in Birma, maar ze werden ook ingezet als bewakers van de krijgsgevangenen, hun vroegere strijdmakkers. Op het Singapore Memorial Monument te Kranji staan 24.346 namen van militairen van wie geen laatste rustplaats is gekend.

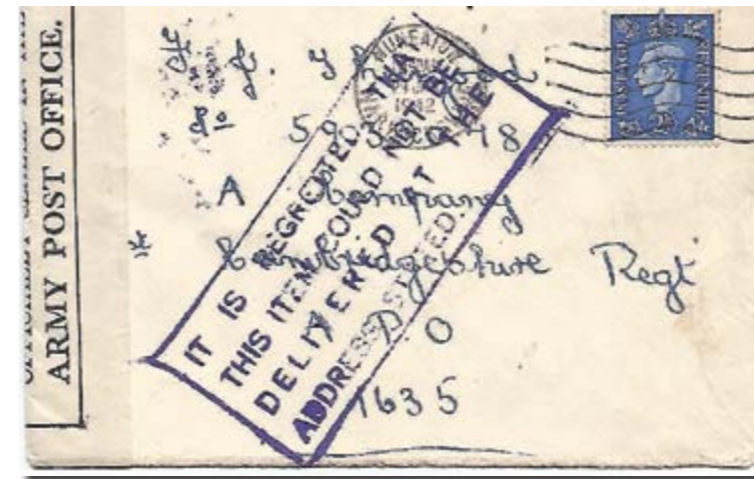
Fig. 8: verso van Fig. 7. Kaart (7 en 8) portvrij van Fribourg, Zwitserland 22-10-44 naar Rode Kruis Geneve met vraag over soldaat Rogers van het 1ste Bataljon SSVS (Straits Settlements Volunteer Force). Rogers werd op 15-2-42 krijgsgevangen genomen in Singapore. Volgens Geneve werd soldaat Rogers overgebracht naar Kamp Fukuoka in Japan. ▼

De krijgsgevangenen

◀ Fig. 9: Australische veldpost van 7-5-41 van soldaat gestorven op 25-1-44 in Japans kamp. AIF (Australian Imperial Force) Field PO No 18 te Johore, Singapore 7-5-41 van soldaat Wallace Chauvel Lewis van het Australische 2/20ste Infanterie Bataljon, 8ste Australische Divisie. Soldaat Lewis werd op 15-2-42 krijgsgevangen genomen in Singapore. Hij werd overgebracht naar een kamp in Japan en stierf op 25-1-44 en werd begraven op het Yokohama War Cemetery in Japan.

◀ Fig. 10: Brief van 29-1-42 naar 1ste Bn Cambridgeshire Regt. krijgsgevangen genomen in Singapore en terug naar afzender. Nuneaton 29-1-42 naar soldaat Thurgood van het 1ste Bataljon Cambridgeshire Regiment 18de Divisie. Hij werd op 15-2-42 krijgsgevangen genomen in Singapore en overgebracht naar Kamp Kachanaburi in Thailand om te werken aan de Birma spoorlijn. Hij stierf op 10-7-43 en werd begraven op het Kachanaburi War Cemetery graf nr 8 D 23. Terug naar afzender en stempel "It is regretted that this item could not be delivered at the address stated".

◀ Fig. 11: Brief van 2-2-42 naar 89/35de LAA in Singapore. Terug naar afzender. Middlesborough 2-2-42 naar Sgt Bernard Jones van het 89/35de LAA (Light Anti Aircraft) Artillery Regiment. Sgt Jones werd op 15-2-42 krijgsgevangen genomen in Singapore en overgebracht naar Camp Fukuoka in Japan. Hij stierf op 30-11-42. Zijn naam staat op het Yokohama Cremation Memorial. Terug naar afzender en stempel "It is regretted that this item could not be delivered at the address stated".

Fig. 12: Brief van 2-11-42 naar 135de Field Regt. Doorgezonden naar krijgsgevangenen kamp in Thailand. Croydon 2-11-42 naar soldaat May van het 135de Field Regiment, 18de Divisie. May werd op 15-2-42 krijgsgevangen genomen in Singapore. Brief door de Japanners doorgezonden naar Camp Tha Maa Kham, Tanakan Thailand om te werken aan de Birma spoorlijn. Britse censuurstrook en Japanse censuurstempel. In rood potlood Japanse aanduiding van het kamp. Soldaat May overleefde de gruwelen van de Japanse kampen. ▶

Referenties :

- website Slag om Singapore
- website The Fall of Singapore ✳

De OCEAN letter

Luc Selis:

Privaat radiotelegrafist ON4ASL
Nationaal commissaris postwaardestukken K.L.B.P.
Nationaal voorzitter K.V.B.P.
Lid van de Nederlandse Academie voor fiatiele

Inleiding.

De "Ocean Letter" is een speciale vorm van een bericht aangenomen aan boord van een schip die het draadloos doorseinde naar een schip die in de tegenovergestelde richting voer. Aan boord van dit laatste schip schreef de telegrafist de boodschap op een telegramformulier, stopte dit in een speciale envelop en verstuurdde deze brief aangetekend naar de geadresseerde vanuit de eerste haven waar het schip binnenliep.

Fig. 3: De Prinz Regent ▼

Fig. 4 ▲

▲ Fig. 1 en 2: Een erg vroege OZEAN BRIEF, aan land gebracht op 16 november 1911 te Lisabon door het schip Prinz Regent (fig. 3) van de Deutsche Ost-Afrika Linie, die de post verbinding verzorgde tussen Duitsland en zijn voornamelijk Afrikaanse kolonies (zie fig. 4). Gefrankeerd met een Portugese zegel van 100 Reis (met Republica opdruk), tarief voor een aangetekende brief naar het buitenland. Fig. 2 ▼

Waarom deze schijnbare ingewikkelde constructie? Alles begint met de uitvinding van de draadloze telegraaf door de Italiaan Guglielmo Marconi in 1896. Hoewel deze uitvinding in de eerste plaats bedoeld was ter vervanging van de draadtelegraaf bleek het draadloze systeem ook uitermate geschikt te zijn als communicatiemiddel tussen schepen (zowel onderling als met de telegraafstations op de wal). De eerste draadloze telegrafen aan boord van schepen hadden echter niet voldoende zendvermogen om vanop het midden van een of andere oceaan een boodschap over te seinen naar een (vast) kuststation. Aan boord van pakketboten of cruiseschepen wilden passagiers echter niet altijd wachten tot het schip een haven aandeed (wat soms één tot twee weken kon duren) om een of andere boodschap naar familie of zakenrelaties door te seinen. De Duitse firma DEBEG (Deutsche Betriebsgesellschaft für drahtlose Telegraphie) begon in oktober 1911, in samenwerking met het Belgische doch-

▲ Fig. 6: Een Belgische LETTRE-OCÉAN / OCEAN-LETTER van de Société Anonyme Internationale de Télégraphie sans Fil, aan land gebracht op 15 januari 1930 te Brest en vandaar aangetekend verstuurd naar Namen. Tarief 3FFr voor een aangetekende brief in internationale dienst.

▲ Fig. 5: Een Belgische RADIO-LETTER (vouwbrief-telegram) van de Compagnie de Télégraphie sans Fil, op 10 juli 1914 doorgeseind van het schip Potsdam naar het schip Noordam, welke de brief op 14 juli 1914 vanuit de haven van New York aangetekend verstuurdde naar een adres in New York. Tarief aangetekende brief in binnenlandse dienst 12ct.

terbedrijf van Marconi (Compagnie de Télégraphie sans Fil) met een nieuwe dienst ten behoeve van passagiers op bovenvermelde schepen. In plaats van te moeten wachten tot het schip in de buurt van een kuststation kwam, werd de telegramboodschap doorgeseind naar een schip dat hen kruiste in de omgekeerde richting. Al snel werden aan boord van deze schepen speciale telegramformulieren en omslagen gebruikt met een duidelijk opschrift in een of meerdere talen waarbij duidelijk was dat het om een OCEAN LETTER ging en niet om een Ship Letter of een Wireless Telegram.

De nieuwe dienst werd al vrij snel populair en dit succes werd in 1913 nog versterkt toen, na de ramp met de Titanic in 1912, alle grote pakketboten en cruiseschepen verplicht werden een draadloos telegraafstation aan boord te hebben. De meeste van de telegrafisten aan boord werkten niet voor de rederij die de schepen in de vaart hield, maar voor bovenvermelde telegraafmaatschappijen. De dienst van de Ocean Letters bleek al snel erg winstgevend te zijn. Diverse zustermaatschappijen

van Marconi Engeland kregen ook een licentie in 1912, waardoor er snel op een groot aantal schepen Ocean Letters konden verstuurd worden. Volgens het archief van Debeg werden op de Duitse schepen alleen al circa 5000 Ocean Letters in de eerste jaren verwerkt. Afhankelijk van de gangbare taal op de schepen (volgens het land waar ze geregistreerd waren) kreeg de Ocean Letter verscheidene andere benamingen: Ozean-Brief, Radio Ozean Brief, Lettre-Océan, Radio Letter, Radiobrief, Radiobrev, Lettera Oceanica, Wireless Letter, Ocean Poste, Carta de Alta Mar...

Met het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog in 1914 werden Ocean Letters bijna overal verboden, alleen de Belgische maatschappij Société Anonyme Internationale de Télégraphie Sans Fil (opvolger van de eerder genoemde Compagnie de Télégraphie sans Fil) zette zijn activiteiten verder en dit in Nederland, Denemarken, Griekenland en Spanje, weliswaar vanuit Nederland gezien de oorlogstoestand in België. Ook Marconi USA bleef actief gedurende de Eerste Wereldoorlog, maar vooral in de Stille Oceaan.

Het hoogtepunt van het succes van de Ocean Letters lag in de jaren 1920-1930. Niet alleen telegraafmaatschappijen boden de dienst aan, ook scheepvaartmaatschappijen begonnen zelf met deze lucratieve dienst aan boord van hun schepen.

Naarmate de schepen uitgerust werden met krachtigere zendinstallaties verdween stilaan de nood aan het „tussenschip“ om een telegram over te brengen naar het vasteland. Bij het begin van de Tweede Wereldoorlog waren alleen nog op Deense en enkele Engelse schepen Ocean Letters in gebruik.

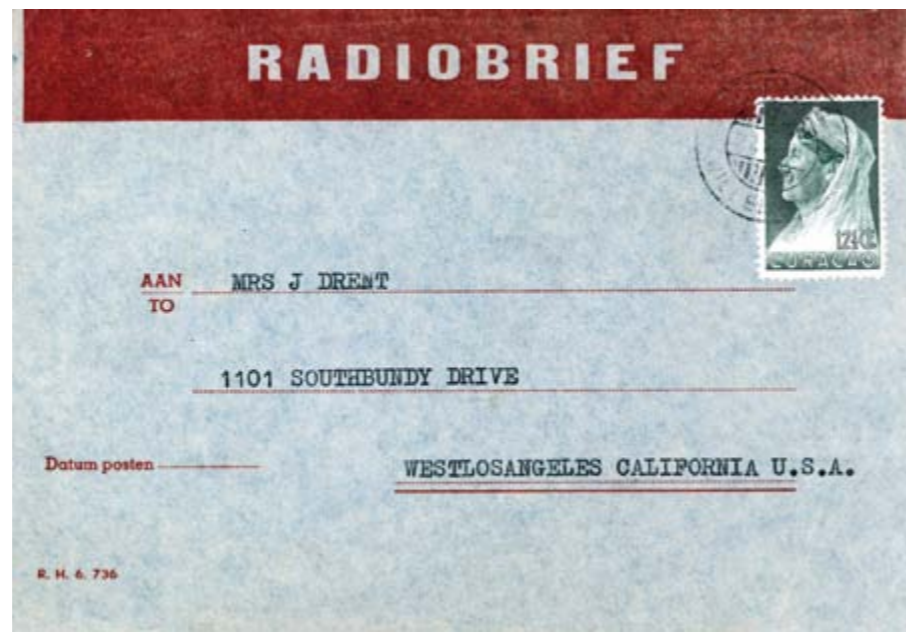

Fig. 7: Een Nederlandse Radiobrief van SAIT-Radio Holland,   aan land gebracht te Curaçao in 1930 en van daar verstuurd naar Los Angeles USA.

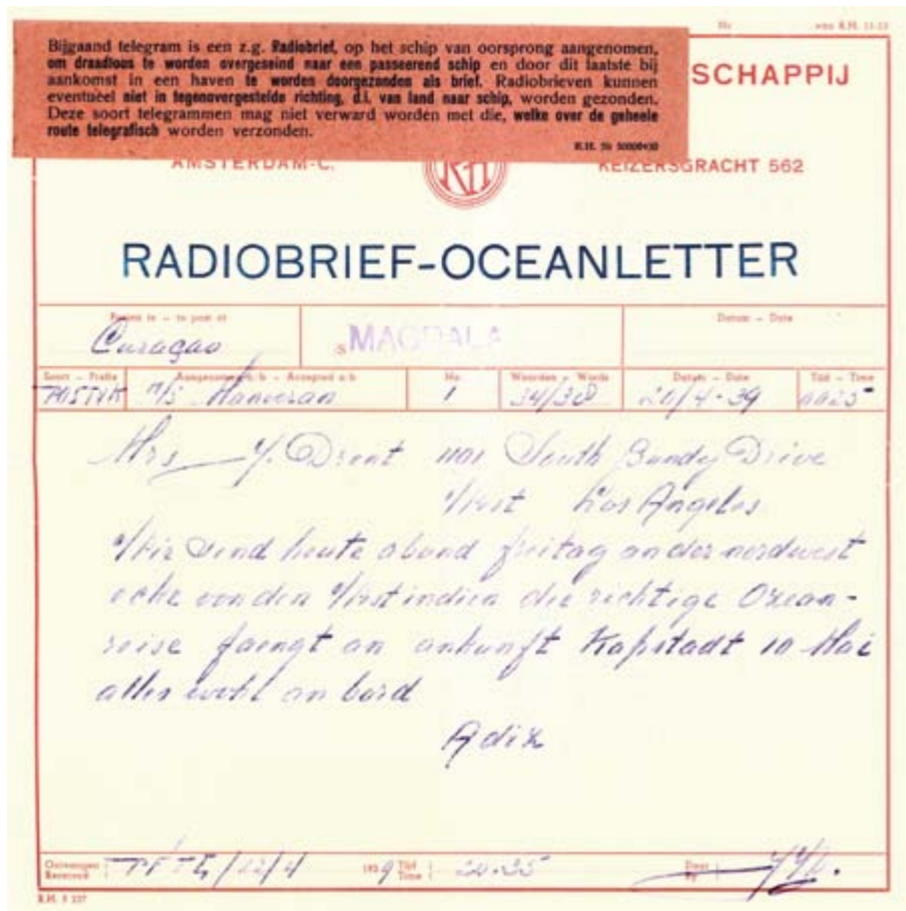

Fig. 8: Het telegram uit de Radiobrief van fig. 7.  

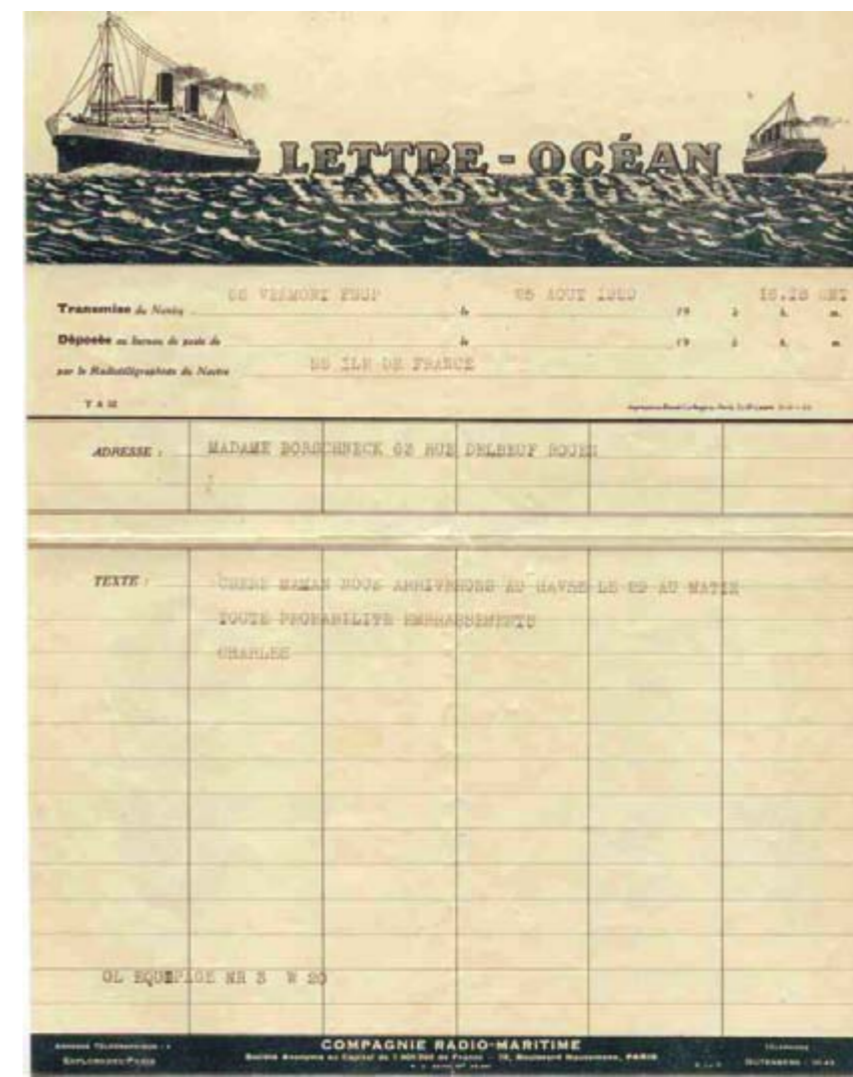

  Fig. 9: Een Lettre-Océan van de Franse maatschappij Compagnie Radio Maritime, aan land gebracht in de haven van Le Havre in 1929.

  Fig. 11: Een Deense Radiobrev, aan land gebracht te Aarhus in 1939 met bestemming Kopenhagen. Bijzonder tarief "Søndagsbrev" waarbij de afzender 10 ore extra moest betalen omdat de brief op zondag besteld moest worden.

  Fig. 10: Het telegram uit de Lettre-Océan van fig. 9.

Ocean Letters in de Filatelie.

Gezien hun heel specifieke gebruik als (meestal) aangetekende brieven die van over de hele wereld verstuurd werden verdienen Ocean Letters de aandacht van elk filatelist geïnteresseerd in postgeschiedenis. Men kan op een Ocean Letter van een bepaalde maatschappij frankeringen aantreffen met drie soorten postzegels, volgens de regels van de PAQUEBOT-post: postzegels van het land waar het schip geregistreerd was, postzegels van het land waar de brief aan land gebracht werd en, last but not least (en meest zeldzaam), postzegels van het land waar het schip als laatste een haven aandeed, de „last port of call“.

Maar ondanks het wijd verspreide gebruik van deze speciale brieven in een periode van nagenoeg dertig jaar, zijn deze brieven vrij zeldzaam. De auteur van dit artikel, een pionier in draadloze telegrafie en tevens actief filatelist, heeft met veel moeite enkele honderden van deze brieven en telegrammen bij elkaar gekregen, waardoor deze verzameling (waarschijnlijk) de grootste ter wereld is. In dit artikel tonen we u een aantal voorbeelden van Ocean Letters, gebruikt over de hele wereld. Alle afgebeelde stukken zijn eigendom van de auteur.

Bronnen.

- DEBEG Archief, Berlijn
- An introduction to Ocean Letters - Roger Hosking - 2006.
- Ocean Letters, the Sequel - Roger Hosking - 2010.

- Wireless Ship Letters, by R.D.Harris & Diane DeBlois (Postal History Journal June 2004).
- Schiffspost im Nordsee- und Ostseeraum - Richard Frick - 1981
- World Wide Web.  

Agenda, Info en Mededelingen

2de ZOMERBEURS voor verzamelaars - zondag **13 augustus 2017** van 8 - 14 uur - Grote Markt Herentals, in de Lakenhal (oud-stadhuis van Herentals) en tentendorp - gratis toegang
Een organisatie van **Numismatica Herentals - Herenthoutse Postkaartenclub en Postzegelkring** ONTSPANNING Herentals
Inlichtingen : jef.ghys@telenet.be

Le **Cercle royal philatélique athois "Les Amis du Timbre"** organise le dimanche **3 septembre 2017** de 9h00 à 16h00 sa **19e bourse annuelle PHILATHELIA 2017** à l'Institut Vauban avenue Vauban 6 à 7800 ATH. (Timbres-poste, cartes postales). Entrée libre. Vaste parking.
Informations complémentaires: Philippe LEBLOND (0495 28 04 79)

Op zondag **3 september 2017** houdt de **Koninklijke Vlaamse Bond van Postzegelverzamelaars Tielt** haar **17de Postzegelbeurs** in de Europahal, Maczekplein in 8700 Tielt (op 400m van het centrum stad met grote gratis parking). Toegang GRATIS open van 9 tot 17uur.
Inlichtingen: Frans Bolleire, Gross Gerulaan 4, 8700 Tielt, tel. 051 40 59 23.

De **Torhoutse Koninklijke Postzegelkring** richt voor de **6de maal een grote ruilbeurs** in op **9 september 2017** van 09.00 uur tot 16.00 uur
Plaats: Refter atheneum "EUREKA" Rijselstraat 110, 8820 Torhout
Toegang: GRATIS : Ruime parking – cafetaria
Inlichtingen : Daniel Desloovere 050/221482 email : desloovere.daniel@skynet.be
Jean-Pierre Creminger 050/216886 email : jeanpierre.creminger@gmail.com

COLOFON

Voorzitter

Ivan Van Damme
Vijverstraat 19
B-9881 Bellem
naviemadnav@skynet.be

Secretaris

Rudy De Vos
Naamssteenweg 413/0103
3001 Heverlee
rudy.devos2@telenet.be

Penningmeester

R. Duhamel
Avenue des Erables, 14
B-1420 BRAINE-L'ALLEUD
robertduhamel10@yahoo.fr
nr. rekening "Landsbond"
210-0583900-12
BIC: GEBABEBB
IBAN: BE19 2100 5839 0012

Medewerkers

Michel Fivez
Jozef Ghys
Mieke Goris
Constant Kockelbergh

Michel Meuwis
Bernard Péters
Charlotte Soreil
Ivan Van Damme
Filip Van der Haegen

Vertalers

Luc Fautre
Constant Kockelbergh
Jean Marquebreuck
Bernard Péters
Alain Pierret
Johann Vandenhaute

Oplage

10 000 exemplaren

Prijs

GRATIS voor de leden van K.L.B.P.
€ 15,00/jaarabonnement

Volgend nummer

Belgaphil nr. 48 verschijnt op 15 oktober 2017.
Om onder de beste voorwaarden gepubliceerd te worden dienen uw teksten en mededelingen uiterlijk op 1 september 2017 toe te komen op de redactie: Redactie Belgaphil,

p/a Ivan Van Damme
Vijverstraat 19, B-9881 Bellem
E-mail: naviemadnav@skynet.be
en Michel Fivez, E-mail: **michel.fivez@telenet.be**
Verantwoordelijkheid
Iedere auteur blijft steeds verantwoordelijk voor de inhoud van zijn artikel.

URL: www.klpb.be

Uitgiften 1018

datum - date	Thema (onder voorbehoud van eventuele wijzigingen)	Thème (sous réserve d'éventuelles modifications)
29/1/2018	Verenigingszegel Belgische biercultuur Winnend België - Diamant 60 jaar Smurfen	Timbre d'association La culture de la bière belge La Belgique gagnante - Diamant Les Schtroumpfs 60 ans
12/3/2018	Postafdrukken van dieren Rubens 2018 Child Focus Street Art	Cachets postaux d'animaux Rubens 2018 Child Focus Street Art
11/6/2018	Tomorrowland (Jeugdfilatelie) Bruggen (Europa-postzegel) Voetbal (n.a.v. wereldbeker Rusland) Geometrie in de natuur Tervuren nieuw museum (Midden-Afrika)	Tomorrowland (Philatélie de la jeunesse) Les ponts (Timbre Europa) Le Foot (à l'occasion de la Coupe du Monde en Russie) Géométrie dans la nature Tervuren nouveau musée (Afrique Centrale)
27/8/2018	Places de Namur (Promotie van de Filatélie) Rolzegels Prehistorische zegels Libellen	Places de Namur (Promotion de la philatélie) Timbres en rouleaux Timbres de la Préhistoire Les libellules
22/10/2018	Riante Belgische herenhuizen De Grootte Oorlog - De Bevrijding De Grootte Oorlog - herdenkingsblaadje Eindejaarszegel	Les maisons de maître belges La Grande Guerre - La libération La Grande Guerre - feuillet commémoratif Timbre de fin d'année

MEDEDELING

De Filatelistische Studiekring Oost-Vlaanderen (FISTO) heeft zijn 132e studie gepubliceerd. De studie is een verzameling waarin de volgende bijdragen aan bod komen:

- Grenswijzigingen tussen Etappegebied – Generaal Gouvernement in noord Oost-Vlaanderen en hun invloed op het postverkeer met Nederland 1914-1918 (K. Vermeulen),
- Het gebruik van visitekaartjes voor, tijdens en na de Eerste Wereldoorlog (A. Pierret),
- De postgeschiedenis van Horebeke (W. Ronsse),
- De sfeer bij de soldaten en burgerbevolking tijdens de eerste maanden van WO I (O. Demeyer),
- Is het Mysterie van de 2 C groen van het type Ceres en Klein Staatswapen werkelijk zo'n Mysterie ((M. Bottu) en Losweken van zelfklevers (O. Demeyer).

De studie telt 56 bladzijden en kost 7,00 €, eventueel te verhogen met 2,37 € voor verzending binnen België. Zij kan worden besteld door storting of overschrijving van dit bedrag op rekening nr. BE90 8906 8410 2332 van FISTO, Kollekasteelstraat 14, 9030 Mariakerke. Een bevestiging van de bestelling per e-mail wordt op prijs gesteld en voorkomt misverstanden (secretaris@fisto.be).

Rudy De Vos

De uitgiften met de beeltenis van Franz-Joseph I van Oostenrijk (-Hongarije)

1. Inleiding

Wat gaat er door je gedachten als je nota neemt van de titel?

De voorlaatste keizer van Oostenrijk (-Hongarije): weer één van die ontelbare verhalen waarvan de tekst reeds voorgekauwd is? Natuurlijk wordt daar, gezien dit een publicatie in postzegelmidden is, hier en daar een zegelbeeldje aan toegevoegd.

Vandaag is het veel gemakkelijker dan vroeger om dergelijke “niet-filatelistische

bladvulling” te produceren. Jarenlang studiewerk is onnodig, bibliotheekbezoek is overbodig, aankoop van enige documentatie en literatuur is te vermijden want ... en ... er is het internet. Een tekstje schrijven of beter gezegd, een beetje in het rond kopiëren en het geheel opsmukken met enkele postzegels en andere internet documentatie en klaar is kees. Het hangt ervan af hoe je het bekijkt; persoonlijk vind ik er weinig postzegelhobby of filateliewerk in terug.

Draai het eens om: een werkje ontsproten uit meer opzoekingen en jarenlang postzegelveldwerk, opgesmukt met begeleidende korte tekstjes, relevante fotootjes en kaarten ...

De informatie verwerkt in dit artikel werd enkele jaren geleden samengebracht. Pas zeer recent kreeg ik de uitgave 1976 “Österreich 1850-1918, Spezialkatalog und Handbuch” van dr. Ulrich Ferchenbauer ter inzage. Extra info hieruit is niet opgenomen, doch relevante zaken die een meerwaarde kunnen betekenen, zullen eventueel later onderwerp zijn van een aanvulling.

Er wordt hier niet beweerd dat wat volgt hoogstaande filatelie is, neen, sommigen zullen het zelfs te technisch vinden, doch omgaan met postzegels staat m.i. op die manier wel op een meer vooruit geschoven plaats.

Het begon jaren geleden met een groot opgezet plan waarin postzegels van alle Europese landen met de beeltenis van koningen, met wapenschilden en met klederdrachten in een geheel zouden worden ondergebracht. Een onoverzichtelijk project dat gaandeweg met het verzamelen van meer en meer materiaal gesplitst diende te worden. Een gedeelte van het materiaal werd a.h.w. afgestoten, deelverzamelingen werden één per één gecreëerd. Mede daardoor werd niet steeds aan het overblijvend geheel verder gewerkt.

Centraal in de verschillende deelverzamelingen staat een koning(in) met zeer lange regeerperiode en vele uitgiften (bvb. Victoria van Groot-Brittannië) of een koning(in) waarvan filatelistische items in vele landen / gebieden werden gebruikt (bvb. Victor-Emmanuel III van Italië,

Franz-Joseph I en Karl I van Oostenrijk, Peter II van Joegoslavië), uiteraard steeds waarbij de beeltenis een belangrijke plaats inneemt.

Aangezien bezetten, annexeren en besturen van een gebied ook de controle van het postaal verkeer inhoudt, werd door de bezetter, zeker in het begin, gekozen voor bestaande zegels met opdruk. Sinds het invoeren van de postzegel, gebeurde dit in Europa op grote schaal rond en tijdens de twee wereldoorlogen. Mede daarom stoppen deze deelverzamelingen na WO I of WO II.

Het was niet de bedoeling om steeds het verhaal van elke machthebber te brengen, daarom ook zijn de verzamelingen niet als thematisch te klasseren. Er is aandacht voor postaal verkeer en voor zegeltechnische zaken, doch ze behoren niet tot de disciplines postgeschiedenis en traditionele filatelie. In dit stadium zijn dit onderwerpverzamelingen.

In de verzameling van Franz-Joseph I van Oostenrijk(-Hongarije) werd gepoogd om zoveel mogelijk informatie te brengen over zegels met de beeltenis van deze keizer, al dan niet voorzien van een opdruk.

Op het ogenblik dat de 1ste postzegel in vele Europese landen verscheen, 1849 / 1850, was Oostenrijk een belangrijke staat, centraal gelegen in Europa. Na het Compromis van 1867 kreeg Hongarije, dat in 1848 werd geannexeerd, een gelijkwaardig statuut als Oostenrijk, vandaar dat Oostenrijk-Hongarije vanaf dan werd bestempeld als een dubbelmonarchie.

De info over de zegels met de beeltenis van de keizer, uitgegeven in de verschillende gebieden, komt voornamelijk uit de catalogi Yvert & Tellier (Y) en Michel (M), soms aangevuld met Billig (Bi) informatie (ref.1). In wat volgt, worden slechts de zegels met de beeltenis van de keizer besproken.

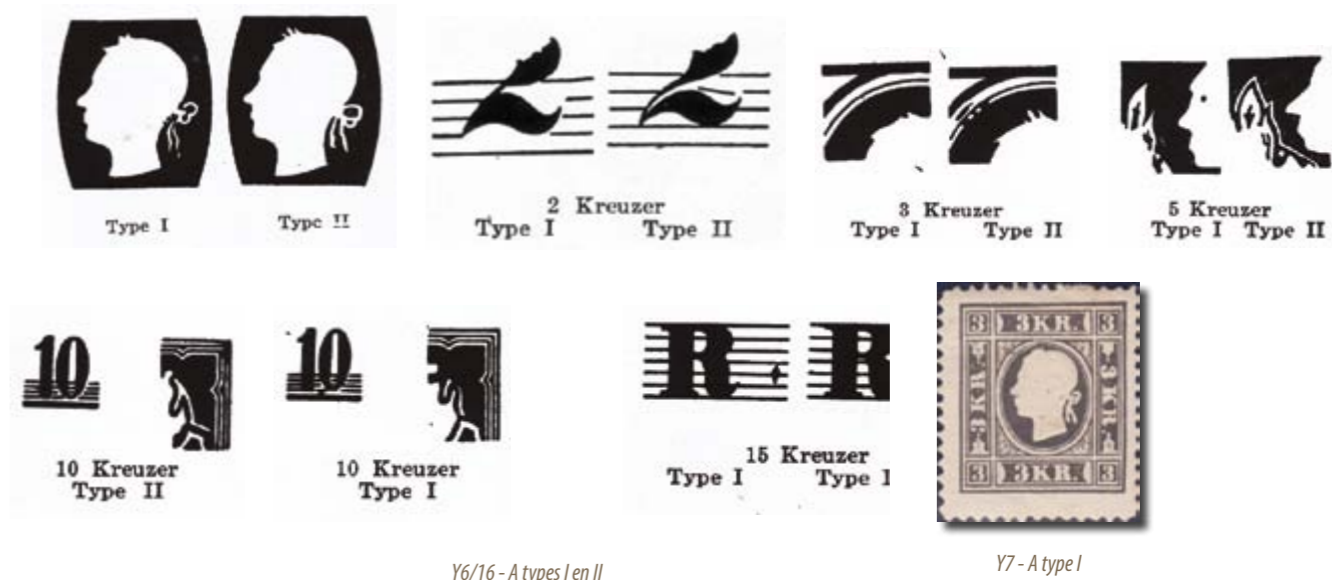
Franz-Joseph Karel is de zoon van Sophie van Beieren en

Frans Karel van Oostenrijk, geboren te Wenen op 18-08-1830 en er overleden op 21 november 1916. Werd keizer van Oostenrijk in 1848 en koning van Hongarije in 1867. Huwde in 1854 met zijn nicht Elisabeth van Beieren (1837-1898).

2. Oostenrijk

De postzegels van het Oostenrijkse Imperium werden gebruikt in de kroonlanden, inclusief Hongarije. Tussen begin november 1858 en mei 1959 werden 11 postzegels uitgegeven in vellen van 10x10 met waarden in kreuzer. De zegels, getand 14½ met verschillende kaders tonen 2 types en werden uit omloop genomen op 31-05-1864 (M).

Er bestaan herdrukken van de zegels type II, doch met tanding 9 – 13 (Y) en andere maten (Bi).

Uitgiftdatum	Waarde	Kleur	Type	(Y)	(M)	(Bi)	Opmerkingen
01-11-1858 (M) (Bi)	2 kreuzer	Donkergeel	A - type I	6	10 I	6a	Verschillende kaders
	3 kreuzer	Zwart		7	11 I	7a	
	5 kreuzer	Rood		8	13 I	9a	
	10 kreuzer	Lilabruin		9	14 I	10a	
	15 kreuzer	Blauw		10	15 I	11a	
12-1858/05-1859 (M)	2 kreuzer	Geel	A - type II	11	10 II	6	Kleurnuances
12-1858/05-1859 (M)	3 kreuzer	Zwart		12	11 II	7	Verschillende kaders
16-03-1859 (M)	3 kreuzer	Groen		13	12 II	8	
12-1858/05-1859 (M)	5 kreuzer	Rood		14	13 II	9	2 kaderverschillen
12-1858/05-1859 (M)	10 kreuzer	Lilabruin		15	14 II	10	Verschillende kaders
12-1858/05-1859 (M)	15 kreuzer	Blauw		16	15 II	11	

Omstreeks de jaarwisseling 1860/1861 werd een 5-delige reeks in vellen van 10x10 en getand 14 uitgegeven, die tot eind

Y20 - type B

Y38 - type C

Y39 - type D

mei 1864 kon worden gebruikt.

Uitgiftedatum	Waarde	Kleur	Type	(Y)	(M)	(Bi)	Opmerkingen
12-1860/1861 (M)	2 kruizer	Geel	B	17	18	12	41.290.000 ex
	3 kruizer	Groen		18	19	13	76.800.000 ex
	5 kruizer	Rood		19	20	14	174.760.000 ex
	10 kruizer	Bruin		20	21	15	153.960.000 ex
	15 kruizer	Blauw		21	22	6	135.760.000 ex

De zegels van de uitgiften van 1867 (types C en D met Yvert nummers 32/39 en 32A/38A) werden eind oktober 1884 in Oostenrijk buiten gebruik gesteld. In Hongarije konden de zegels slechts tot eind 1871 worden gebruikt.

Y54 - type E

Y57 - type F

Y62 - type G

Vanaf 1890 tot 1906 werden tal van zegels uitgegeven waarbij opvalt dat het vak met het waardecijfer voor opeenvolgende kleine series verschillend is. Deze zegels hebben de nummers (Y) 46-100 waarbij nummeringen met achtervoegsel a (bvb. nummer 65a) zich richten tot de af- of aanwezigheid van lakstrepen. De Michel nummering loopt meestal gewoon door zodat we hier uitkomen bij nummer 100. Deze zegels bestaan met meerdere tandingmaten. De Michel catalogus vermeld voor het gros van deze zegels drukaantallen en drukfouten.

Y71 - type H

Y76 - type I

Y82 - type J

Y87 - type K

Bij het begin van het jaar 1908 werd een nieuw type zegels uitgegeven op glanzend en gewoon papier en dit met verschillende beelden van de keizer (ref. 2). De groene zegel, Yvertnummer 104 voor glanzend en 104a voor gewoon papier is waarschijnlijk het meest bekend. Het zegelbeeld werd eveneens gebruikt voor de aanmaak van postwaardestukken: (pag. 17)

Bekende variëteiten op deze zegels zijn:

- nr. 106 (10 heller) 1903 i.pl.v. 1908
- nrs. 109 (25 heller) en 111 (35 heller) PRANCISCUS of ERANCISCUS i.pl.v. FRANCISCUS

Op 18-08-1910 werden deze zegeltypen opnieuw uitgegeven met jaartallen 1830 en 1910. Na de uitgifte op 4 oktober 1914 van 2 toeslagzegels met jaartal 1914 onderaan het zegelbeeld volgde in het najaar van 1916 nog reeks met 4 zegels met de beeltenis van Franz-Joseph I, die geldig bleven tot 28-02-1918.

Y149 - type U

Y151 - type V

Réimpression des Y135 et+ Y117

Alle zegels, uitgegeven vanaf het jaar 1908 hebben tanding 12½. Volgens Michel is de zegel met nummer 135 van 10 kronen met tanding 12 een private nadruk. We vonden dat dit ook geldt voor zegel met nummer 117. In de linker benedenhoek achteraan staat een stempeltje dat dit bevestigt.

▼ Regulier posttarief groene kleur voor binnenlandse (5 h) en rode kleur voor buitenlandse dienst (10 h) ▼

Briefkaart van 5 heller bijgefrankeerd met een zegel van 5 heller en met vertrekstempel bodenbach 19 v 14. Verstuurd naar fontaine - l'evêque met gedeeltelijke afstempeling fontai..A 5 11 1914

Briefkaart van 10 heller en vertrekstempel wien 26 vi 09 naar groningen en daar afgestempeld met groningen 28.6.09 12 N *15*

De geraadpleegde catalogi tonen de uitgifte van twee gelijke series van 8 telegraafzegels: de eerste uitgifte in 1873 typografisch, de tweede in 1874 gegraveerd. Er worden 11 verschillende tandingmaten vermeld. Van de typografische zegel van 5 kruizer bestaan twee verschillende types. De gegraveerde serie bestaat eveneens met de opdruk SPECIMEN in het midden of bovenaan het zegelbeeld (Bi)(M).

In het voorjaar van 1917 werden 4 postzegels van Oostenrijk, die in 1916 werden gedrukt van het type V en niet werden uitgegeven, van een opdruk voorzien en als takszegel gebruikt (waarden 10, 15, 20 en 50 heller).

◀Taksontvangkaart: deze kaart begeleidt de zending waarop de ontvanger taks, tol of andere vorderingen dient te voldoen. Gestempeld brüx 23 ix 17 20, afgeleverd 24 sep 1917 en gefrankeerd met 20 hellerzegel en afgestempeld brüx 25 9. Ook 2 afstempelingen brüx 23 ix 17 20 op infozijde van de kaart.

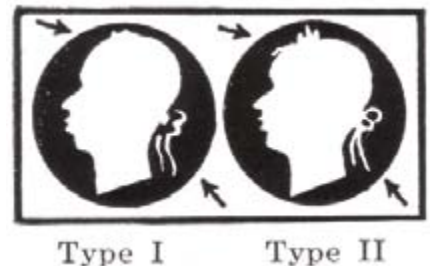
Voor kranten werden zowel in 1858/1859 als in 1861 twee zegels zonder waarde aanduiding uitgegeven. Er bestaan kleurnuances en ze zijn zeer lichtgevoelig. Deze zegels werden eveneens in Lombardije en Venetië gebruikt.

3. Lombardije-Venetië

Dit koninkrijk werd als gevolg van het verdrag van Wenen in 1815 een personele unie met het keizerrijk Oostenrijk. Na de oorlog met Frankrijk en Sardinië verloor Oostenrijk in 1859 Lombardije. Als gevolg van het verdrag van Praag in 1866 kwam Venetië aan Italië toe.

Oostenrijk gaf tussen 1858 en 1862 postzegels uit die geldig waren zolang zij het gebied bestuurden. De info hierover is samengebracht in onderstaande tabel.

Yvertnummers 16/17: ook omgekeerde opdruk. (M)

Uitgiftedatum	Waarde	Kleur	Tanding	Velindeling	Type	(Y)	(M)	(Bi)	Opmerkingen
01-11-1858 (M)	2 soldi	Geel	15 (Y) (Bi) 141/2 143/4 (M)	Vier panelen van 60 met 4 Andreaskruisen	Type I	6	6I	6b	Verschillende kaders Alle herdrukken zijn van het type II (Bi)
	3 soldi	Zwart				6A	7I	7f	
	5 soldi	Rood				7	9I	9a	
	10 soldi	Bruin				8	10I	10a	
	15 soldi	Blauw				9	11I	11a	
	2 soldi	Geel				10	6II	6	
**-01-1862 (M)	3 soldi	Groen	14	10 x 10	Type II	11	7II	7	
	5 soldi	Rood				12	8II	8	
01-11-1858 (M)	10 soldi	Bruin	14	10 x 10	Type II	13	9II	9	
	15 soldi	Blauw				14	10II	10	
	5 soldi	Rood				15	11II	11	
** -06-1861 (M)	5 soldi	Rood	14	10 x 10	B - 19 (Oostenrijk)	16	12	14	Herdrukken voor waarden 5 en 10 soldi
** -06-1862 (M)	10 soldi	Bruin			B - 20 (Oostenrijk)	17	13	15	

wordt vervolgd ...

Charlotte Soreil: provinciaal commissaris voor de jeugd (prov. Luxemburg)

Het beeld van het kind gedurende de "Groote Oorlog" aan de hand van prentbriefkaarten

▲ Postkaart fotomontage gedrukt bij Clichy. - verstuurd op 26-11-1916.

Tekst gedrukt op beide zijden: "Wij hebben ze"
dan "Loopgracht van de GRAINE de POILUS."

Helemaal rechts beneden, opgesteld oorlogsspeelgoed: "Munitie! Kanonnen!"

▲ Getekende postkaart : Bromide tekening Boulogne-sur-Seine. Verstuurd op 13-07-1916

▲ Fotokaart gecirculeerd vanaf 18-12-1915 vanuit Champigny s/Marne. - Uitgever: J.K.

Tekst gedrukt op de voorzijde: "De eerste les in het heroverde Franse Elzas".

In Frankrijk mobiliseert en kneedt men de jonge geesten in de scholen. De oorlogsmachine levert hulp aan het onderwijs met allerhande handleidingen, oefeningen (artikels, dictaten, rekenbladen, ...) en er wordt nagedacht over de roemrijke patriottische plicht en het offer van de soldaten.

Terwijl in België, in de bezette gebieden, de relatie met de Duitse autoriteiten niet altijd eenvoudig zijn: gevorderde klassen, verboden patriottische borden. Het is niet toegestaan om een klasfoto te maken samen met de Belgische vlag. Echter, de moed van de Koning der Belgen wordt wel genoemd in dictaten en andere artikels, een ultieme manier om de bezetter te weerstaan.

Het kind zal op zijn beurt zijn land dienen en men verwacht van hem dat hij een voorbeeldig toekomstig soldaat is. Deze postkaart - een foto van een jongen vermomd als een Franse infanterist ingewerkt in een getekende kaart, volledig ingekleurd - toont de inscenering met het beeld van het kind en het geven van de moreel aan de troepen.

Het kind wordt op de voorgrond geplaatst, terwijl de achtergrond wordt gedomineerd door Marianne als voogdfiguur die het kind zal beschermen. De tekening toont ook dat het kind zijn moeder, die levert aan het land, en zijn zus en zijn hele familie moet verlaten ...

◀ Postkaart met fotomontage gepubliceerd in Frankrijk en verstuurd onder enveloppe te AUBUSSON op 31-12-1916 ter gelegenheid van het nieuwe jaar.
Tekst gedrukt op beide kanten, "Wil je het niet horen, kleine Fransman, de strijd, de echo in uw Lorreins hart trilt en huivert."

Steeds meer kinderen zijn bij voorkeur het onderwerp van fotografische postkaarten en doordachte fotomontages /-scenarios waarbij hun uitspraken er meer uitzien als volwassen woorden in de mond gelegd van een kind. Bovendien schuwen sommige schilders en illustratoren het risico niet gewelddadige en minder ontroerend taferelen te tonen.

◀ Deze propagandakaarten zijn gepubliceerd in Frankrijk en circuleerden daar in 1916. ▶
Ed NOYER PARIS ▶
Uitgebracht onder enveloppe vanuit CHAUMONT 01-08-1916.

Ed. PIPROT BOULOGNE-SUR-SEINE ▶
verzonden onder enveloppe vanuit Kasteel van Pouancé (Maine-et-Loire) op 03-01-1916.
Tekst geschreven door de afzender op achterzijde postkaart het onderstaande:

"Is de oorlog binnenkort voorbij? {...}
Ken je geen geweldig goede tuinman {...}?
We kunnen het niet blijven afwachten, als ze allemaal gaan als soldaten. We hadden iemand die vertrok op vrijdag, niet al te graag, want er zijn er niet veel meer die veel goesting hebben {...}
Wat een vervloekte oorlog die al onze goede mannen neemt!"

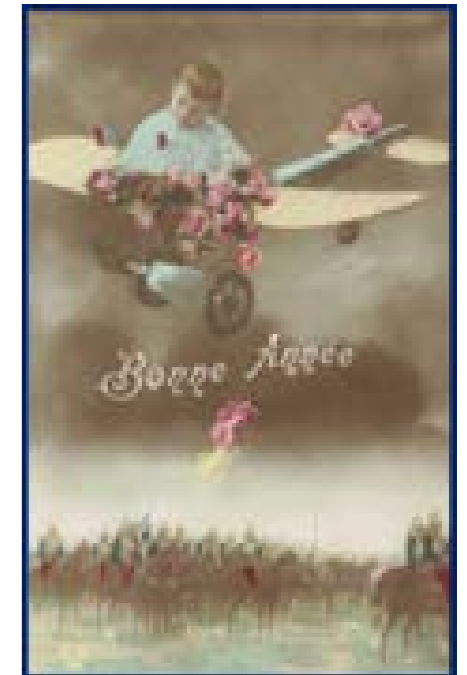
Het kind en zijn speelgoed

Vanaf het begin van de oorlog in niet-bezet gebied, zien we "oorlogsspeelgoed" opduiken dat verband houdt met de gekende omstandigheden. Op de postkaarten staan kleine jongens die poseren met een houten geweer of een vliegtuig of een kanon gedrapeerd met bloemen, terwijl de meisjes hun poppen tonen gekleed in traditionele kostuums of militaire kleding als dragers van hun nationale trots. Voor een spelletje 'dineren' met hun poppen wordt de satirische kaart getrokken ...

Welke mooie en goede bedoelingen! ▶
"Gelukkig Nieuwjaar"
Postkaart Franse uitgeverij.
Verstuurd onder enveloppe op 29-12-1914.

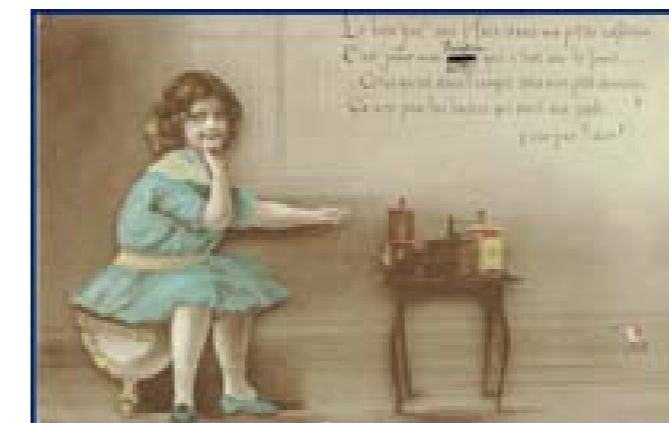
◀ Postkaart editie Artistiek.
Verstuurd onder enveloppe op 22-10-1915.
"Hartelijke herinnering"

Postkaart Franse uitgeverij.
30-12-1914
Gedrukte tekst aan beide zijden: "Zelfs de poppen willen het niet!"
De kleine Pioupiou zijn favoriete speeltje. ▶

Het woord 'piou piou' betekent een jonge infanterist. Het woord is afgeleid uit de klanknabootsing van de roep van een jong kuiken.

◀ Postkaart Franse uitgeverij.
Verzonden onder enveloppe op 23-10-1915.
Gedrukte tekst aan beide zijden:
Lekker sapje dat ik in mijn kleine tasjes doe, het is voor mijn neef (woord "papa" vervangen en doorstreept) die vecht aan het front ...
Datgene in de helm onder mijn klein achterste, dat zal voor de moffen zijn, het zijn var...!
(Ik durf het niet uitspreken!).

Zowel aan de Duitse en Franse kant, wordt het beeld van het lijdend kind in de fotocollage geaccentueerd ten dienste van de emotie die het oproept of die zeker ook enige vrees inboezemt.

◀ Fotografische postkaart gedateerd in 1916.
Kaart gepubliceerd in Duitsland maar portvrij verstuurd.
(04-05-1916).
"Neem mij mee! Ik huil alleen uit liefde, want ik zou het leuk vinden om bij jou te zijn!"

Fotografische postkaart. "Obus van 380. ▶
Bombardement van Nancy op 13-08-1916."

En tot het einde van het conflict zijn er zo honderdduizenden postkaarten van patriottische inslag of van het thuisfront ... de enige band tussen de strijders, hun familie en de verwanten die wachten op het nieuws over wat verkeerdelijk - "het einde van de oorlog" werd genoemd.

◀ Postkaart gepubliceerd in Parijs. I. Lapina. Verzonden op 09-11-1918.

Gedrukte tekst:

"Het bericht is goed ... dus, mijne jongen, nog een fles ... en van de beste!"

Was het een voorteken van het einde en van de wapenstilstand voor binnenkort?

Bibliographie :

- "La guerre des enfants 1914-1918" van Stéphane Audoin-Rouzeau.
- Het tijdschrift van de Grote Oorlog.
- www.rtbef.be/14-18 L'image de l'enfant dans la guerre par Marie CAPPART, historicus genealoog. ✨

Zweeftrein Wuppertal

Meer dan honderd jaar technisch wonder

▲ In 1976 bracht de toenmalige Deutsche Bundespost een postzegel uit ter gelegenheid van 75 jaar Swebbahn.

▲ Tijdens de 112de Deutscher Philatelistentag in september 2011 werd een speciaal dagtekenstempel uitgegeven.

De “Wuppertaler Schwebebahn” is een hangende monorail tramverbinding in de Duitse stad Wuppertal en gebouwd op 12 meter hoogte boven de rivier de Wupper.

De Schwebebahn is ontworpen door ingenieur, ondernemer en uitvinder Carl Eugen Langen, die ook betrokken was bij de ontwikkeling van de Otto-motor. Zij werd op 1 maart 1901 geopend door Kaiser Wilhelm II. De wagen waarin de keizer zijn openingsrit maakte, is nog steeds in dienst en rijdt als ‘Kaiserwagen’ bij bijzondere gelegenheden. Het 113 jaar oude bouwwerk is sinds mei 1997 een monument en nog steeds in gebruik. Met een lijn van 13,3 kilometer lang, waarvan 10 kilometer boven de rivier en 3 kilometer boven de straten en telt twintig stations. Het is een vervoersysteem waarmee ook nu nog dagelijks meer dan 80.000 personen worden vervoerd.

Deze “Einschienige Hängebahn” is op 12 meter hoogte gebouwd en heeft één rail per rijrichting, met keerlussen aan de eindpunten. De motoreenheden bevinden zich op het dak van de wagons. Deze hebben een stalen wiel met aan beide zijden een wielflens. De wagons zijn zodanig opgehangen dat ze iets kunnen over en weer bewegen.

Het systeem heeft geen gelijkvloerse kruisingen en is dus vergelijkbaar met een metro.

De keuze voor de “Hochbahn” gebeurde wegens ruimtegebrek in Wuppertal, waar grote behoefte bestond aan transport. In het dichtbebouwde gebied van de stad was de rivier de enige plaats waar ruimte was voor een spoorbaan, die van het hoofdstation tot Wuppertal-Oberbarmen in het oosten van de stad rijdt.

Tussen 1972 en 1974 werden door MAN achtentwintig nieuwe voertuigen gebouwd, waarvan nu nog 27 in dienst zijn. Bij een ongeval in 1999, waarbij een wagen ontspoorde en in de Wupper viel, kwamen vijf mensen om het leven en waren er 46 gewonden. De Schwebebahn wordt geëxploiteerd door de Wuppertaler Stadtwerke AG. Er zijn geen verhoogde perrons zoals bij normale spoorwegen. De perrons bevinden zich hoog boven het maaiveld omdat de vloer van de Schwebebahn niet veel hoger is dan de onderkant van de trein en ze zijn met gaas aan elkaar verbonden zodat een onvoorzichtige passagier die naast het perron zou stappen niet naar beneden kan vallen.

Bron:

- Deutsche post & OVVP nieuwsbrief ☼

Catalogus van Belgische Afstempelingen

1849 - 1914

Catalogue des Oblitérations Belges

Michel Emmers - Alexis van den Hove

C O B A

Verkrijgbaar vanaf vrijdag 21 Oktober 2016
via vzw Collector Club
Frankrijklei 120 - 2000 Antwerpen